

Asia: VN/26814/2024

## **Koulutustarpeen ennakointimalli**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Yleiset huomiot työryhmän esityksestä**

KEHA-keskus pitää yleisesti työryhmän esitystä koulutustarpeen ennakointimalliksi onnistuneena ja hyvin perusteltuna pohjaratkaisuna.

Malli on selkeästi rakennettu ja sen lähtökohtana oleva nykytilan analyysi työmarkkinoista tarjoaa realistisen ja läpinäkyvän pohjan koulutustarpeen

arvioinnille. Mallin periaatteet ovat yhteensopivia ja tukevat KEHA-keskuksessa toteutettavaa työvoiman saatavuuden ja kohtaannon

ennakointia ja seuranta. KEHA-keskus toivoo, että ennakointimallin ja sen hyödyntämisen ympärille syntyy ennakointitoimintaa, jossa pureudutaan

myös työmarkkinoiden erilaisten kohtaantotilanteiden (ylitarjonta, kohtaanto-ongelma ja työvoimapula) ja koulutustarpeiden yhteyksiin.

#### **Lausunnonantajan näkemykset koskien koulutustarpeen ennakkoinnin periaatteita**

Malli mahdollistaa koulutustarpeen arvioinnin tutkintokohtaisesti, mikä vähentää epävarmuutta luokitusten välillä ja tukee suoraan

työmarkkinoiden tarpeisiin vastaavaa koulutuksen suunnittelua. Uusi malli perustuu nykyiseen työmarkkinatilanteeseen ja hyödyntää

rekisteripohjaista tietoa työllistymisestä, palkkatasosta ja työvoimareservistä. Näiden valintojen käänköpuolena mallissa on luovuttu pitkän aikavälin toimiala- ja ammattirakenteiden muutosten ennakkoinnista, mikä johdosta toimialaennakointiin voi kuitenkin jäädä katvealueita.

Koulutustarpeen ennakointimallin lähestymistapa parantaa ennakkoinnin läpinäkyvyyttä ja uskottavuutta sekä lisää mahdollisuuksia hyödyntää

mallin tuottamia tuloksia laajemmin verrattuna aiempiin malleihin, joissa oletukset tulevasta kehityksestä olivat vaikeasti arvioitavissa. KEHA-keskus tekee oman osuutensa toimiala- ja ammattirakenteidenennakoinnissa sekä pitää tärkeänä, että uuden koulutustarpeen ennakointimallin tuloksia yhdistetään ja analysoidaan poikkihallinnollisesti esimerkiksi Työvoimabarometrin ja tulevan kansainvälisen rekrytoinnin ennakointimallin tuottamien tietojen kanssa. Kansainvälisen rekrytoinnin ennakointimallin osana pyritään hahmottamaan sekä työelämässä että

koulutuksessa olevien kansainvälisten osaajien tarjontaa. KEHA-keskus esittää, että näitä tuloksia ja niiden vaikutuksia analysoitaisiin jatkossa asiantuntijoiden kesken poikkihallinnollisesti.

### **Lausunnonantajan näkemykset koskien koulutustarpeen ennakointimallin toteutusta**

KEHA-keskus pitää hyvänä asiana, että malli on kehitetty ministeriöiden ja niiden hallinnonalojen yhteistyönä ja suosittelee osallistavan yhteistyön

jatkamista sekä mallin kehittämisessä että sen tuottamien tulosten pohtimisessa. Mallin saatavuus Excel-muodossa tukee sen käytettävyyttä

laajasti valtionhallinnossa ja muissa organisaatioissa.

Tuloksista tuotettavat tiiviit ja helposti lähestyttävät analyysit KEHA-keskus näkee hyvänä keinona lisätä mallin ja sen tuottamien tulosten tunnettuutta. Tämän lisäksi KEHA-keskus toivoo, että mallin tuottamien tulosten merkityksellistämiseksi ja arvioimiseksi järjestettäisiin myös tulevaisuussuuntatuneita osallistavia työpajoja, joihin kutsuttaisiin asiantuntijoita eri sidosryhmistä ja hallinnonalarajat ylittäen. Osaamistarpeiden ennakkoinnin rakenteiden jatkuvuuden varmistaminen koulutustarpeiden ennakkoinnin rinnalla on myös erittäin tärkeää.

KEHA-keskus pitää tärkeänä, että toimialojen ja ammattirakenteiden muutoksia ennakoitaisiin jatkossa niin lyhyellä, keskipitkällä kuin pitkällä

aikavälillä. KEHA-keskus ennakoi yhdessä ELY-keskusten sekä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa lyhyen aikavälin toimiala- ja ammattirakenteiden muutosta Työvoimabarometrissä. Koulutustarve-ennakkoinnin rinnalle tarvitaan tulevaisuudessa ratkaisuja, jotka varmistavat toimiala- ja ammattirakenteiden ennakointia keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

### **Lausunnonantajan näkemykset koskien työryhmäraportin mukaisen perusskenaarion ennakointitulosta**

Työryhmän perusskenaario osoittaa, että korkeakoulutettujen osuus työikäisestä väestöstä kasvaisi merkittävästi vuoteen 2050 mennessä.

Tämä vastaa KEHA-keskuksen havaintoja työvoiman kysynnästä, erityisesti sosiaali- ja terveysalalla, jossa korkeakoulutettujen osaajien tarve on suuri ja jatkuva. ICT-alalla kysyntä on tällä hetkellä heikkoa, mutta sen odotetaan palautuvan talouden vahvistuessa. Mallin tulokset tukevat käsitystä siitä, että koulutustarve siirtyy kohti korkeakoulutettua työvoimaa ja että ammatillisen koulutuksen osuus työmarkkinatarpeesta on laskusuunnassa.

Petäjäniemi Marjo  
KEHA-keskus